

آنچه باید یک آتش نشان بداند

اصل چهارم از نظام آراستگی محیط کار (5S) استانداردسازی (Seiketsu) می باشد. Seiketsu یعنی سعی در حفظ وضع مطلوب حاصل شده از سه گام قبل.

در S چهارم نظام آراستگی محیط کار به معنی استانداردسازی، به دنبال آن هستیم تا با نوشتن دستورالعمل ها و ایجاد فرم های مختلف، اقدامات انجام شده در سه S اول (Seiri، Seiton و Seiso) را به نحوی مدون و استاندارد کنیم تا از بازنگشتن به حالت قبل از استقرار نظام آراستگی محیط کار اطمینان حاصل نماییم تا هر کس به سلیقه و شیوه خود یا درکی که از این نظام دارد، کارها را انجام ندهد و با معیارها و شاخص های خود آن را نسنجد.

در دیدگاه 5S، استانداردسازی عبارت است از کنترل و اصلاح دائمی سه گام قبلی: ساماندهی، نظم و ترتیب، پاکیزگی. تاکید اصلی در استانداردسازی متوجه مدیریت است که با استفاده از چک لیستهای مناسب و با استفاده از نوآوری و خلاقیت، محیط کار را به نحوی استاندارد و کنترل نماید که همواره همه عوامل با سرعت و دقت لازم مورد استفاده قرار گیرند.

در گام چهارم این سوال مطرح میشود که آیا یک بار سواکردن و مرتب کردن و پاکیزه ساختن کافی است؟ روشن است که برای داشتن محیطی ایده آل و آراسته بایستی پیوسته و با برنامه ای مشخص کلیه این اقدامات تکرار شود. هدف از اجرای این مرحله، نگهداری همه چیز در وضعیتی سامان یافته، مرتب و پاکیزه حتی در زمینه های شخصی است. تدوین و نوشتاری کردن روش ها و تهیه بروشورها و دفترچه های راهنما از جمله کارهای ضروری است.

آنچه باید یک آتش نشان بداند

برای داشتن وضعیتی مطلوب استاندارد کردن روشها و مداومت در اجرای آنها ضرورت دارد. هر سازمانی می تواند استانداردهایی برای خود تعریف کند. برای این کار لازم است چند اقدام صورت گیرد. اولین گام یافتن روش هایی است که باید استاندارد شوند. گام دوم توافق با افراد برای اجرا است. گام سوم انتشار استانداردها است. گام چهارم اجرای استانداردها و گام پنجم بهبود آنها است.

تهیه تقویم و سر رسید های فعالیت ها و تکرار سه مرحله پیشین سبب می شود که وضعیت ایجاد شده محفوظ بماند و بازگشت به وضعیت قبل اتفاق نیفتد.

از روش های مؤثر در اجرای این مرحله "به کار گیری مدیریت دیداری است. مدیریت دیداری یعنی کاری کنیم که ایرادها و مشکلات به راحتی خود را نشان بدهند و توسط پرسنل سازمان و مراجعه کنندگان به راحتی قابل تشخیص باشند و افراد برای بیان و نشان دادن اشکال ها نه تنها مورد بی توجهی قرار نگیرند بلکه از آنها به خاطر اینکه فرصت های بهبود را نشان داده اند قدر دانی شود. نمونه هایی از اجرای این S را می توان بصورت زیر فهرست نمود:

- تکمیل چک لیست های ممیزی ایجاد شده از دستورالعمل های هر یک از S ها.
- انجام ممیزی های دوره ای مستمر برای کشف عدم انطباق های سازمان با فرامین نظام آراستگی محیط کار جهت بهبود اجرای این سیستم و اعلام نتایج ممیزی به کلیه سطوح سازمان.
- تعیین معیارهای شفاف و دقیق از نتایج 5S در ارزیابی عملکرد کارکنان.
- برای کلیه اتاقهای ساختمان کد گذاری یا شماره گذاری صورت گرفته و نام واحد یا اداره توسط تابلویی در بیرون اتاق و کد اتاق بر روی آن شناسایی می شود.
- کلیه موارد و پارامترهای در نظر گرفته شده در جلسات
- کمیته 5S به صورت مستند درآمده و در قالب دستورالعمل اجرایی پنج اس به کلیه واحدها ابلاغ می شود.
- بازبینی دوره ای با تشکیل کمیته 5S و بازرسی از مجموعه تحت پوشش، برگزاری ممیزی داخلی.
- استفاده از علائم و نشانه ها نظیر علائم نشان دهنده جهت و راهنما.
- علامتگذاری محدوده های خطر و یا مراقبت خاص در کلیه انبارها.

آنچه باید یک آتش نشان بداند

- علایم مربوط به تجهیزات خاموش کننده نظیر علائم مربوط به زنگ خطر و وسایل ایمنی و راهنمای سیستم اطفای حریق، تابلوهای سیگار کشیدن ممنوع و
- تمهیدات پیشگیری از خطا و اشتباه نظیر آموزش پرسنل در خصوص بروز خطر، تدوین دستورالعملهای کاری برای استفاده از تجهیزات ویژه.
- برچسبهای نشان دهنده میزان دقت ابزار نظیر نصب میزان دقت تجهیزات و تاریخ اعتبار و کنترل برای آنها.
- فعالیتهای لازم توأم با مسابقاتی برای ساماندهی، مرتب کردن و تمیز کردن بهتر.
- در نظر گرفتن یک معیار در ارزیابی ایستگاهها و واحدها و تعیین واحد نمونه در سازمان و اختصاص یکی از پارامترهای ارزیابی ماهیانه پرسنل به امر 5S محل کار.

5S

